

MŪSŲ

LIETUVA

NOBBA LITUÂNIA

Caixa Postal, 4421
01000 São Paulo, SP

Director Responsável:
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO

Redator: Jonas Klūbas
Administrador: Jonas Daulikas

MESENE PRENUMERATA: 25 Lt.
Faktinis spaudos: 50 ct.

NR 46 (1268) XXIV. 1972 M. LAPKRITIS-NOVEMBRO 16 – R. JUATINDIBA, 20 – 03124 SÃO PAULO, ESP. TEL.: 273 - 03 - 38

VILNIAUS ELEKTRONIKOS INŽINIERIUS L. MORKŪNAS PASIRINKO LAISVĘ ITALIJOJE

Italų laikraščiai, radijas ir televizija spalio 17 pranešė sensacingą žinią: Genujoj, atsiskyręs nuo rusų turistų grupės, lietuvis Lionginas, Jono sūnus, Morkūnas, elektronikos inžinierius, pasiprašė politinio pabėgėlio teisių, nenorėdamas grįžti į Lietuvą. "Lietuva nėra laisvas kraštas. Prašau politinio pabėgėlio prieglaudos". Šiais keliais žodžiais Morkūnas pareiškė policijoj savo apsisprendimą negrįžti į okupuotą Lietuvą.

45 metų amžiaus Morkūnas (kai kurie laikraščiai mini jį turint 55 metus), vieno Vilniaus fabriko, gaminančio erdvėlaiviam elektronines dalis, direktorius, atvyko į Italiją su 100 asmenų rusų ekskursija Aeroflot lėktuvu į Milaną. Ekskursantai aplankė kelis Italijos miestus: Milaną, Veneciją, Parmą. Genuja buvo jau paskutinė lankymo vieta, kur jie atvyko spalio 15. Tokio didelio būrio nebuvo galima apgyvendinti viename viešbuty, todėl jie buvo paskirstyti į kelis viešbutčius. Morkūnas buvo su kitais apgyvendintas viešbuty Milano gatvėj.

Ekskursijos vadovas įsakė visiems ekskursijos dalyviams spalio 16 d. 9 val. ryto susirinkti Aquaverde aikštėj, prieš centrinę Genujos geležinkelio stotį. Iš ten visi traukiniu turėjo vykti į Milaną, o iš Milano — lėktuvu į Maskvą.

Morkūnas apsisprendė pasilikti. Dabar buvo paskutinė

Inžinierius Lionginas Morkūnas

proga. Jis labai anksti, visiems dar miegant, tyliai išslinko iš viešbučio ir, suradęs taksi, paprašė nuvežti jį į policijos būstinę.

Ekskursijos vadovai, nesulaukę Morkūno sutartoj vietoj, pradėjo jo ieškoti. Buvo užaliarmuota policija, ir toji ėmė jo ieškoti, kol paaiškėjo, kad jis jau yra saugioj vietoj — Genujos policijos centrinėj būstinėj.

Policijos politinio sektoriaus viršininkas Catalano, apklausinėdamas Morkūną, turėjo surasti vertėją, nes Morkūnas laisvai kalba tik lietuviškai, kiek silpniau moka rusiškai ir vokiškai.

Daugiau 10 psl

Lietuvos nacionalinė
M. Mažvydo biblioteka

BRAZILIJA

Brazilijoje rinkimai praėjo ramioje nuotaikoje. Rinkimus, su nedidelėm išimtim, laimėjo valdžios partija ARENA. Kadan gi visi turintieji teisę ir privalo balsuoti, tai sunku pasakyti, kokios yra tikrosios žmonių nuotaikos krašte.

ARGENTINA

Prieš 17 metų kariškių išmestas iš valdžios ir visą laiką gyvenęs Ispanijoje, diktatorius Peronas šį penktadienį grįžta Argentinon. Tas jo sugrįžimas kelia krašte didelį nerimą. Peronistų yra dar labai daug krašte. Bet daug yra ir jo režimo priešų. Perono šalininkai stengiasi sutraukti apie pusantro milijono draugų Peroną pasitikti. Kiek pasitiks, kiek nepasitiks, bet yra rimtas pavojus Argentinai didelių riaušių.

KUBA

Komunistas Kubos diktatorius Fidel Castro suėmė ir įkalino tris Š. Amerikos nergus, jaunos vyrus, kurie prievarta paėmė vieną lėktuvą ir 33 valandas terorizavo jo keleivius, žadėdami susprogdinti lėktuvą, jei negaus dešimties milijonų dolerių ir kitų jiems reikalingų daiktų.

Kai jų paimtas lėktuvas antrą kartą nuleido Kuboje ir jie pasidavė policijai, Castro paskelbė padėsiąs juos kalėjiman iki gyvos galvos, o lėktuvą tuojau grąžino Amerikai.

SOV. RUSIJA

Komunistų propaganda visame pasaulyje skelbdavo, kad jaunimo patvirkimas ir narkotikų vartojimas esąs tik kapitalistų išsigimusiuos kraštuose.

Dabar jau pačios Rusijos spauda pradeda ne tik pripažinti, kad narkotikų vartojimas labai plinta krašte, bet ima svarstyti, kaip su ta blogybe kovoti.

ZIGMAS IR DANUTĖ BUTKAI

Jų liudijimai apie padėtį ir nuotaikas okupuotojoje Lietuvoje

III

– Kaip Lietuvos lietuviai vertina tokius okupantui pasipriešinimus kaip pvz. ir jaunimo maištą Kaune, kuris pareikalavo daug aukų? Ar yra prasmės tą daryti.

– Čia, žinoma, yra įvairių nuomonių. Man atrodo, kad didžiama lietuvių tam pasipriešinimui pritaria. Jie mano, kad reikia tautoje judėjimo, reikia parodyti, kad mes tikrai nesutinkame su esama padėtimi, reikia parodyti, kad ta okupacija yra tikra okupacija, o ne tai, kaip skelbiama, kad Lietuva yra įsijungusi į Sovietų Sąjungą savanoriškai, ne įjungta jėga, sovietų šautuvais. Reikia laisvajam pasauliui parodyti, kad lietuvių tauta okupacijos kratosi, kad okupantui nepasiduoda.

– Argi tikrai Lietuvoje gyvenimas lietuviams nepakenčiamas, kad nėra galimybių susitaikyti su režimu.

– Taip, ten gyvenimas padoriam lietuviui neįmanomas. Diena iš dienos auga tai visai sistemai vidinis pasipriešinimas, kuris ilgainiui pasiekia tokį laipsnį, kad nieko daugiau nenori, tik tai laisvės. Išėitį Lietuvoje rasti sunku, ypač kada matai, kad ta Lietuva tokia maža, palyginus su Sovietų Sąjunga. Kada negali nieko kita padaryti, kaip protestuoti, tai belieka tik bėgti iš Lietuvos, ką ir mes padarėme. Mes savo protestą išreiškėme savo pabėgimu į laisvąjį pasaulį.

– Kaip „tarybinės“ Lietuvos spauda rašė dėl Bražinskų pabėgimo?

– Visa spauda rašė apie tai. Buvo organizuojami mitingai, daromi vieši pasmerkimai, daroma propaganda, visa inscenizuojant, prieš masių valią. Mes klausėmės apie Bražinskus Vakarų radiją ir gavome iš ten teisingas žinias apie juos. Mes jaudinomės dėl jų išdavimų kėslų. Mes labai džiaugėmės, išgirdę, kad padedant užsienio lietuviams, Bražinskai buvo išgelbėti nuo išdavimo. Mūsų žmonės, lietuviai, tą sužinojo ir iš mūsų bolševikinės spaudos, kuri, tegul ir labai neigiamai aprašydama užsienio lietuvius, pranešė, kad jie vieni iš pirmųjų kovojo už tai, kad Bražinskų neišduotų, net buvo nuvažiavę dėl to į Turkiją. Tas jų gelbėjimas Bražinskų, Lietuvos lietuvių buvo labai įvertintas ir kėlė juose džiaugsmą.

– Kaip bolševikinė spauda atsiliepia apie užsienio lietuvius, jų veikėjus?

– Ji skirsto užsienio lietuvius į dvi grupes, būtent, į vad. „pažangiuosius“, kokie yra susispietę apie jūsų komunistinius laikraščius, kai pvz. „Laisvė“ ar „Vilnį“ ir į visus kitus, kurie bent kiek pasisako už Lietuvos laisvę. Šiuos pastaruosius jie niekina, kaip tik gali, kaip išmano. Jiems niekinti, šmeižti „tarybinė“ spauda turi net specialius skyrius, kaip pvz. „Vaduotojų padangė“. Kas tik už Lietuvos laisvę, kas prieš okupaciją, tiems jie nesigaili visokių jų suniekavimo spalvų.

– Ar Lietuvos lietuviai gauna iš užsienio lietuvių komunistinės spaudos?

– Taip gauna. Ir aš esu skaitęs „Vilnį“. Tokia spauda lietuviams yra labai pasipiktinę. Sako, kas čia dabar darosi, kad mums siunčia komunistinę spaudą ir daro propagandą iš Amerikos. Ir ta užsienio komunistų spauda yra labai menka, tiesiog juokinga.

– Ar yra lietuvių tautoje tikėjimas kad Lietuva vėl atgaus laisvę?

– Šioks toks tikėjimas yra, ypač galvojančiuose žmonėse. Romos imperija irgi buvo galinga, bet subyrėjo; subyrės ir sovietinė imperija. jos policinis režimas, kuris yra ne kas kita, kaip fašistinis režimas, kaip jie patys komunistai, ta režimą apibrėžia. Lietuviai tiki į tautos išsilaisvinimą, bet nežino, nenujaučia, kada tas bus, todėl jie, deja, yra pesimistiškai nusiteikę.

– Ko nori Lietuvos lietuviai iš VLIKo, ALTO ir kitų laisvinimo organizacijų, kad jos darytų?

– Lietuviai žino tas jūsų organizacijas, labai džiaugiasi jų veikla; kartais jie nori net per daug iš jų, kad padarytų tai, ko jos negali padaryti.

– Ar lietuviai nenorėtų turėti kokio „nacionalinio komunizmo“, arba kokio Lietuvos „satelinio statuso“. kokį turi, pvz., Lenkija?

– Žinoma, iš visų blogybių visuomet pasirenkama geriausia blogybė... Jei vietoje dabartinio žiauraus režimo ir priespaudos turėtume bent Lenkijos statusą, tai būtų geriau. Ir daugelis mūsų advokatų sakydavo: „Kad jie duotų gyventi mums, kaip lenkams, bulgarams ar kitiems, tai vis būtų geriau, būtų šis toks savarankiškumas“. O dabar jokios gi laisvės ir savarankiškumo mūsų Lietuvoje nėra.

– Ar Lietuvos kompartijoje jos viršūnėse, neiškyla to bent dalinio išsilaisvinimo idėja? Ar lietuviai komunistai to nereikalauja?

– Jie nieko negali. Jie žiūri tik savo kailio ir nieko daugiau.

– Ar daug lietuvių stoja į kompartiją? Ar žmones verčiami į ją stoti?

– Daug tų partiečių nėra. Pv. Kaunas turi 300.000 gyventojų. Iš jų tik 15.000 priklauso komunistų partijai. Vienu profesijų žmones daugiau priklauso, kaip pvz. teisininkai, kurių darbas yra politinis. Kitų mažiau. Nestojęs į partiją gyventi galėsi, tik jau jokios geresnės vietos negausi. Tas yra ir su mokyklomis. Pvz., vidurinės mokyklos mokinys, nestojęs į komjaunimą, negalės tęsti mokslo aukštojoje mokykloje – universiteto nematys. Istorijos gi komjaunimą, atėjus laikui, bus verčiamas stoti į kompartiją. Taigi žmogus esi pastatomas į tokias sąlygas, kad jei „nori gyventi“, tai stoki į partiją. Tarnyboje nepartiečiui pakilti yra sunku. Progreso jokio nebus.

– Ar toks, va, gyvas mūsų žmonių bendravimas su Lietuvos žmonėmis, važinėjant į Lietuvą ir pan., yra geras ir naudingas? Ar tai stiprina mūsų bendrą veiklą ir kontaktą abiejų kraštų?

– Visų pirma, reiktų pasiekti, kad, jei jie leidžia nuvykti į Lietuvą, leistų jūsų žmonėms ir Lietuvoje judėti, nuvykti ten, kur jie nori. O dabar, kada jūsų žmonės, atvykę į Lietuvą, turi sėdėti Vilniaus viešbutyje, kur, kaip mes vadiname, pilna „blakių“, tai yra, visokiu slaptu pasiklausymui mikrofonu, o jei kur pavažinėja, tai tik su palydovu, varžant pasukti, kur kas nori, tai ko vertas toks Lietuvos lankymas ir toks „Bendravimas“?

– Bet mes žinome, kad kartais iš Amerikos atvykę žmonės kažkais būdais aplanko ir savo gimines, pavažiavę į šalį. Kaip jie tai padaro? – Užsienietis,

pasukęs į šalį, kur jam važiuoti neleista, baudžiamas pagal įstatymą. Pirmą kartą gali būti nubaustas administracine tvarka, o po to gali būti nubaustas ir teismo keliu.

– Ar jums žinoma, kodėl Zymanas buvo atleistas iš „Tiesos“ redaktoriaus pareigų?

– Pas mus buvo kalbama, kad jis buvo atleistas dėl to, jog jis žydas. Kiti sako, kad reikėjo Laurinaičiukui palaisvinti vietą. Sunku pasakyti, kaip ten buvo. Gal buvo abi tos jo atleidimo priežastys, tie pagrindai.

– Tarp Amerikos ir Sovietų Sąjungos vyksta vadinamas kultūrinis bendravimas, pasikeičiama spauda. Bolševikai užverčia mus savo šlamštu, o tik labai maža jį leidžia mūsų spaudos. Ar jums teko matyti mūsų spaudos Lietuvoje?

– Ta jūsų siunčiama į ten spauda patenka į bibliotekų vadinamus „specfondus“, iš kurių ją gali gauti ir paskai-

Daugiau 4 psl.

DIEVS, SVĖTI LATVIJU

Per visą žmonijos istoriją skaičius „3“ buvo vienas iš ypatingų skaičių: net ir mūsų liaudies dainos kalba apie „tris liepeles“ ir „tris berželius“, kurie „gale lauko stovi“. Šiuo metu ypatingai kartu stovi trys šalys, trys tautos, kurių viena, latviai, lapkričio 18 mini Nepriklausomybės paskelbimo dieną. O šiandien, svetimųjų pantiuose, kartu su lietuviais ir estais ir ten ir čia kovoja žūtbutinė kova.

Latvių laikraščio redaktorius São Paule, atsilankęs „Mūsų Lietuvos“ redakciją pastebėjo „Kaip gaila, kad mes apie vieni kitų kraštus tiek mažai nežinome.“ Mažai žinome ir apie trijų tautų kolonijas čia Brazilijoje.

Jau eilę metų suartina mus bendri darbai baltų komitete, veikiančiame São Paule: suruoštos dvi bendros parodos miesto centre, kelios vien tik jaunimo išvykos ar vakarienės, bendros ekumeninės pamaldos ir birželio įvykių minėjimai, baltų biuletinis portugalų kalba. Tie ryšiai ir bendradarbiavimas nuolatos plėsis: norima suruošti trijų tautų jaunimo stovyklą; kartu buvo išnomuotas léktuvas kelionei į Šiaurės Ameriką liepos mėnesį – taip bus 1973 metais ir vėliau.

Latvių Brazilijoje yra daug mažiau, negu lietuvių – gal net keturis ar penkis kartus mažiau. Jų laikraštis „Zem Dievidus Krusta“, kurio jau du numeriai išėjo, spausdinami kartu su „Mūsų Lietuva“, išplatinama 1000 egzempliorių; pagal tą patį žmonių ir laikraščių santykį, „Mūsų Lietuvos“ turėtų būti išplatinama ne penki ar šeši šimtai, bet du ar trys tūkstančiai. Čia jie mums rodo gražų pavyzdį.

Kokius ryšius palaiko São Paulo lietuviai su Rio lietuviais? Arba šie su krašto interjero lietuvių kolonijomis bei paskiromis šeimomis Pôrto Alegre, Curitiba, Barão de Cotegipe, Erechim ir kitur? Latviai savo laikraštį punda siunčia į savąsias interjero bendruomenes, dažnai važinėja, iš senelių krašto viduje renka įvairią archyvinę medžiagą, senus latviškus laikraščius, fotografijas, kitą vertingą medžiagą apie savo kolonijos Brazilijoje gyvenimą.

Viena veikli lietuvaitė prasitarė parodos metu, „Daug žmonių manęs klausia apie gyvenimą Latvijoje šiandieną, bet nežinau, ką atsakyti, nes mums trūksta medžiagos, žinių“. Todėl jau sugalvota sekančiais metais prieš parodą padėti visų trijų tautų jaunimui pasiruošti – pateikti portugaliskai medžiagos apie trijų kraštų ekonomiką, pramonę, švietimą, rusinimą, tikėjimo persekiojimą, jaunimo nuotaikas, kadangi daugelis dalykų yra bendri visų likimui.

Mažesnėm savo brolių latvių ir estų kolonijoms padedame ir vien tik savo skaičiumi, kai reikia „užpildyti“ bendru minėjimu sales, plačiai išpuošti parodos salę, suruošti parodos vakarines programas.

Mūsų valstybių Nepriklausomybės paskelbimo šventės nėra tik minėjimams skirtos dienos, bet proga susirūpinti bendrais reikalais, apžiūrėti būdus, kaip būtų gali-

Petras Pakalnis

UGANDOS PREZIDENTAS

Uganda yra maža Afrikos valstybė, turinti apie 10 milijonų gyventojų. Pirmasis baltas žmogus, ikėlęs į ją koją, buvo garsiausias Anglijos žurnalistas Henry Stanley. Tai buvo 1876 m. Kai jis aprašė savo kelionės įspūdžius, į Ugandą nukeliavo protestantų ir katalikų misijonieriai. Jų pėdomis sekė Anglijos pirkliai ir politikai. 1893 m. Anglijos vyriausybė paskelbė Ugandą savo protektoratu, t.y. „globojamu kraštu“.

Ateiviai iš Indijos

Tiesiant geležinkelį iš Mombasos uosto į krašto gilumą, į Ugandą atkeliavo ir indai. Jie čia taip gerai įsikūrė, kad į jų rankas pateko kavos ir medvilnės plantacijos, beveik visą pramonę ir prekybą bei pelningos profesijos ir amatai. Kai 1962 m. anglai suteikė Ugandai nepriklausomybę – 23.000 indų priėmė Ugandos pilietybę, o 55.000 pasiliko Anglijos piliečiais.

Kai keistuolis valdo

Nuvertęs prezidentą Miltoną Obotę prieš pusantų metų, Naujasis Ugandos prezidentas Idi Amin privedė kraštą beveik prie bankroto ir vieną dieną sugalvojo išstremti iš Ugandos visus indus ir perleisti jų užimtas vietas savo tautiečiams. Jis sako, kad tą mintį jam ikvėpęs Dievas sapne. Prezidentas Amin yra ūpo žmogus ir valdo kraštą pagal savo nuotaiką. Seniau jis mėgo anglus ir žydus ir mielai priimdavo jų pagalbą. Anglai jam paskolino 28 milijonus dolerių, o žydai nusiuntė keletą šimtų technikų specialistų. Bet praėjusiais metais Amin nuskrido į Meką ir pamatęs, kad lyja, pradėjo keltis į puikybę. Mat, Meka nebuvo mačiusi lietaus jau virš 50 metų, ir tą lietų jis paskyrė sau, kaip Dievo palaimos ženklą. Susitaikęs su Libijos prezidentu Gaddafi, kuris labai nekenčia žydų, matyt buvo jo perkalbėtas, nes netrukus Amin išvarė iš Ugandos visus žydus. Neseniai jis tvirtino, kad Hitleris, išžudęs 6 milijonus žydų, teisingai su jais pasielgė,

Pradžioje Idi Amin buvo saikingas. Paėmęs valdžią į savo rankas, jis paleido visus politinius kalinius, panaikino slaptąją Obotės policiją ir žadėjo atstatyti civilinę valdžią. Bet paragavęs valdžios, jis užmiršo savo pažadus ir pradėjo reikalauti iš savo draugų žydų neįmanomų dalykų: žydai turėtų paruošti du erodromus, kad galėtų bombarduoti Tanzanijos ir Sudano miestus. Be to, žydai, turėtų jam padėti užimti vieną Tanzanijos uostą, kad Uganda turėtų vartus į vandenyną. Teisingai vienas anglas pastebėjo, kad „Amin pasidarė panašus į vaiką žaislų krautuvėje. Jis norėtų pirkti viską“. Pirmaisiais valdymo metais Amin skyrė kariuomenės reikalams 20 milijonų dolerių, o dabar net 90 milijonų. Amin, reikalauja, kad kiekvienas

ma artimiau bendrauti ir bendradarbiauti.

Latvių mėnesinio laikraščio redaktorius kviečia lietuvius, mokančius latviškai, užsisakyti ir Brazilijos latvių laikraštį (tai galima atlikti per ML redakciją).

AS.

lankytojas prieš jį žemai nusilenktų, o moterys priklaupytų.

Išvaro indus

Skaudžiausias ir žalingiausias Amin potvarkis yra indų išvarymas. Indai yra darbuotūs ir sumanūs žmonės ir per dvi ar tris kartas, iškilo į prekybos ir pramonės viršūnes. Dauguma Ugandos gydytojų, mokytojų, advokatų, architektų ir kitų sudaro indai ir bus neįmanoma juos greitai pakeisti. Be to, užimdami pelningas vietas, indai mokėjo Ugandai daug mokesčių. Todėl vienas JAV žurnalas mano, kad, išvaramas indus, Amin padarė Ugandai daug nuostolių.

Dauguma Ugandos indų, žinoma, persikels į Angliją. 15.000 priglaus Indija, 5.000 Kanada, 1.000 JAV. Kitos valstybės prižadėjo įsileisti po keletą šimtų. Lyg tos nelaimės dar neužtektų, Amin pareikalavo, kad indai būtų vežami į Angliją Rytų Afrikos léktuvų bendrovės orlaiviais ir mokėtų už kelionę 274 dolerius, taigi 106 doleriais brangiau negu anglai buvo numatę. Kartais emigruojančius indus Ugandos kareiviai apiplėšia ir niekas jų nesudraudžia.

Matydami krašte netvarką, seni Obotės draugai pradėjo ruošti Tanzanijoje partizanų karui. Pasilavinę keletą mėnesių, rugsėjo mėnesį 800 gerai ginkluotų vyrų įsiveržė į Ugandą ir artinosi į sostinę. Bet Ugandos kariuomenė juos nugalėjo: dalį nušovė, kitus paėmė ir nelaisvę o dar kitus išvaikė. Iš savo pusės Amin bombardavo keletą Tanzanijos miestų.

Prezidentas Amin yra keistas žmogus, kuris kariuomenės pagalba valdo Ugandą savo nuožiūra. Jis vėl įvedė slaptą policiją ir netoleruoja jokios opozicijos. Nuvertęs diktatorių Obotę, Amin įvedė tokią pat diktatūrą ir tvarko Ugandą lyg ji būtų jo nuosavybė. Vienas anglų laikraštis jį pavadino nuliu, o kiti save klausia, ar jis yra sveiko proto. Švėsdami nepriklausomybės dešimtmetį, tik tie Ugandos piliečiai gali pasidžiaugti, kuriems atiteko išstremtų indų turtas ar užimtos vietos.

Akademikų Vakarienė

São Paule yra daug lietuvių, baigusiu aukštąjį mokslą. Gruodžio 8 dieną, penktadienį, 21:00 val. rengiama metinė lietuvių akademikų vakarienė. Kviečiami dalyvauti ir tie, kurie šiais metais baigs fakultetus. Norintieji dalyvauti kreipiasi į inž. Gražvydą Bačelį (Tel.256-7867), adv. Algirdą Sliesoraitį (tel.61.6672) arba į chem. Alfonsą D. Petraitį (tel.653286).

ARGI GALIMA JUOS UŽMIRŠTI?

Po 123 metų carinės Rusijos okupacijos, 918 metų lapkr. 23 dieną paskelbtas pirmasis besiorganizuojančiai kariuomenei įsakymas įsteigti pirmąjį pėstininkų pulką ir tą dieną laikyti kariuomenės švente. Iš tiesų ji buvo švenčiama visos tautos nepriklausomoje Lietuvoje, nes tauta didžiavosi savo kariuomene, apgynusia jos laisvę pačioje užuomazgoje.

Užėmus Lietuvą sovietams, kariuomenė panaikinta ir tėvynės lietuviams beliko tik viltis sulaukti kada nors jos atsikūrimo. Tačiau lietuviai išėivijoje galime švęsti tą dieną kaip norėdami.

Dėl to minėjimo nebuvo ir nėra vieningos nuomonės išėivijoje. Ne vienas klausia, ar verta minėti tą kariuomenę, kuri nepakėlė ginklų naujam sovietų okupantui pasipriešinti.

Gal ir teisingai taip galvoja ištikimieji vyrai, buvę ištikimi Maironio šauksmui: „Pirmyn gi vyrai už tėvynę/ Už brangią žemę Lietuvos/ Ją bočių bočiai amžiais gynė / Už ją ir jų vaikai kovos.“ Tačiau negalima krauti visai kariuomenei atsakomybės už jos vadų kaltę. Iš kapo prikeltas Maironis turbūt, pateisintų kariuomenę jos didžiu sielvartu dėl tauta ištikusios nelaimės, kaip teisingai tautą didžiojo karo metu: „Daug iš bėgiojo...Kaikas Rusijoje skursta iš bado / Mesgi sau laužom rankas/ Likę našlaičiai be vado“. 30.000 partizaninės jaunuomenės, žuvusios kovose su raudonąja armija ir savais, sribais pateisina Maironio viltis. Tai buvo savižudybinė kova, kurios aukos plaidotos nežinomų kareivių kapuose. Jie Jie yra pagerbiami ir tų tautų, kurios buvo atsisakę duoti pagalbą kovojantiems. Tai yra savanoriai didvyriai – Kalantai, žuvę už tautą bei žmonijos laisvės ideją. Jų tarpe daug karininku ir karių. Visi jie priskaitytini prie Lietuvos garbingosios kariuomenės.

Negalima pasmerkti nei kariuomenės vadų. Jiems gerai buvo žinomas bolševikų žiaurumas. Gal todėl nesiryžo įtraukti tautą į savižudybę bergėdzioje kovoje, didiesiems demokratams atsisakius mums padėti.

Sakoma, kad nors simbolinis pasipriešinimas būtų įėjęs į istoriją ir pasitarnavęs tau-

tai greičiau atgauti nepriklausomybę. Bet ar negalima taip galvojančius paklausti: kiek padėjo vengrams, čekoslovakams ir kitiems? O tačiau jie savo kariuomenes gerbia.

Be savų kovotojų Lietuvai nepriklausomybės nesulauksim iš didžiųjų demokratių. Kai joms vėl teks kovoti už savo pačių laisvę, tada ir pavergtos tautos, jų tarpe ir Lietuva, pasinaudos proga nusikratyti vergijos pančiais. Lietuvių išėivių kova už savo tėvų krašto laisvę nuolat liudija, kad Lietuva buvo jėga pavergta. Tėvynėje esančių brolių elgesys rodo, kad jie stengiasi kiek galėdami atsikratyti bolševikų vergovės. Simokaičių Butkų, Brazinskių, Kudirkos j laisvę šuoliai, pasisekė ar nepasisekė, liudija pasauliui, o mus įpareigoja padėti jiems atgauti laisvę. Kariuomenės paminėjimas kaip ir padeda mums prisiminti tą savo sventą pareigą, sustiprina mūsų ryžtą ir padrasina brolius ir seses Lietuvoje.

Savanoriu-kūrėjų, kariuomenės, partizanų ir kitų mums net nežinomų aukos už tautos laisvę nėra veltui. Savanoris-kūrėjas L. Virbickas eilėraštyje „Prie savanorio kapo“ šitaip juos vertina:

Nesakykite: jie mirė — jie gyvėna.

Jie Lietuvai per amžius gyvi bus.

Jie laisvės aukurus ten saugo ir kūrena,
Ir laisvės pergalei ruošia naujus pulkus.

Pagerbdami savo kariuomenės atminimą ir mes įsijungiame į Lietuvos laisvės kovotojų gretas.

Zenonas Bačelis

BUTKAI

is 4 psl.

tyti žmonės tik su ypatingais leidimais. Ne tik eilinis žmogus, bet ir aukštesnėse pareigose esantieji negali jos skaityti. Aš gi buvau jau, kaip sakant, neeilinis žmogus, bet nei kartą tos spaudos neskaiciau — negalima gauti. Rusų kalba leidžiamas Amerikoje žurnalas „America“ irgi sunkiai begaunamas. Kaunas gauna jo tik 3 egzempliorius. Per visą laiką aš esu matęs tik keletą egzempliorių.

Bus daugiau

**KUN. HERMANAS ŠULCAS
APIE SAVO KELIONE.**

Jaunimo kongreso proga kun. H.Šulcas ilgesnį laiką buvo Amerikoje ir kituose kraštuose. M.L. redakcija pasiteiravo jį apie tos kelionės tikslus ir išpūdžius.

Mielas kunige Hermanai, spalio 22 grįžote iš kelionės. Kuriuose kraštuose buvote ir kiek laiko ten praleidote?

Kelionėje išbuvau keturis mėnesius. Aplankiau Kanados ir Š. Amerikos didesnes lietuvių kolonijas, kaip Čikagą, Torontą, Hamiltoną, Putnamą, Bostoną, Naujorką, Philadelphiją, Baltimorę, Klevelandą, San-Franciską, Los Angeles. Buvau sustojęs ir Venezueloje bei Kolumbijoje. Užskau ir pas mūsų misionierių kun. Bėkštą bei kun. Bendoraitį.

Vienas pagrindinių tikslų buvo dalyvauti II Pasaulio Jaunimo Kongrese ir palydėti mūsų jaunimą. Kokie buvo kiti jūsų užibrėžti tikslai?

— Norėjau suorganizuoti mokslo stipendijų Brazilijos lietuviams studentams ir padirbėti su jaunimu vasaros stovyklose.

— Ar jūsų aplankyti kraštų lietuviai gerai susipažinę su Brazilijos lietuviomis?

Š. Amerikos lietuviai mažai ką nežino apie Brazilijos lietuvius. Dauguma įsivaizduoja mūsų gyvenimą kaip gana primityvų. Bet galima paklausti, kas informuoja amerikiečius ir kitus apie mūsų gyvenimo sąlygas?

— Kaip žmonės atsiliėpė į jūsų prašymus paramos mūsų studijuojančiam jaunimui?

— Prieš pradėdamas organizuoti, pats turėjau mažą vilčių, nes man gerai žinoma, jog tenai yra daug kitų prašinėjančių aukų. Bet labai nustebau, kaip palankiai mūsų tautiečiai tenai priėmė mūsų stipendijų reikalą ir tuoj dosniai padėjo. Tai mane padrasino tęsti užibrėžtą kelionę toliau ir negrįžti su mūsų jaunimu drauge.

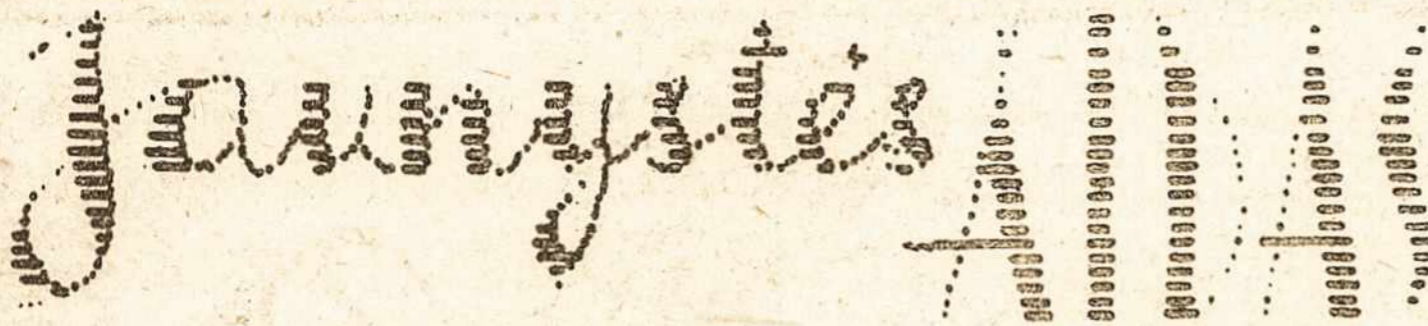
— Kokių būdu ir kam bus tos stipendijos teikiamos? Nuo kada? kas jas administruos? kokių rūšių, maždaug, yra stipendijos? Ar tam tikriems mokslams, ar bendrai? Ar stipendijas reiks gražinti vėliau?

— Į tuos klausimus leiskite atsakyti vėliau, po Brazilijos Liet. Bendruomenės valdybos posėdžio.

Galas 10 psl.

Taip atrodys New Yorko Kultūros Židinio pastatai iš priekio. Architektas — A. Vytuvis
Stato lietuviai Tėvai Pranciškoniai

PASAULIO LIETUVIS - BOSTON

Saimos da região dos franco-canadenses da Nova Inglaterra para o sul. Passamos pela cidade de Lawrence, cuja paróquia lituana de São Francisco é uma das mais antigas da região. Da rodovia I-93 já vimos os prédios altos de Boston, chamada pelos seus moradores de „Eixo de universo” por causa do grande número de universidades, te-

atros e atividades culturais nesta cidade de três milhões de habitantes.

Antigamente a comunidade lituana localizava-se só no bairro de „South Boston” (Boston Sul), onde ainda permanece a paróquia de S. Pedro, o clube cívico, vemos as casas típicas - de madeira e de três andares. Ao longo da Broadway já podemos conversar em lituano nas lojas e bares. Na rua de Prata achamos o Centro de Informação da Juventude Lituana (Lietuvių Jaunimo Informacijos Centras) que publica um jornal de 7.000 exemplares e tem um registro de informações sobre a juventude lituana em vários países num computador. (Se você ainda não mandou os seus dados ao centro, procure uma ficha na redação da Mūsų Lietuva.)

Logo chegamos ao clube cívico de quatro andares - um bar, dois salões grandes para festas, e clube dos escoteiros, enfeitado de bandeiras, obras trabalhos manuais, desenhos. Aqui se reúne a juventude lituana, que organiza a feira de São Casimiro em março para ganhar dinheiro para os acampamentos; os estudantes lituanos; o teatro (um dos seis ou sete dos E.U.A.) que vimos durante o Congresso da juventude lituana -

em julho; a associação de letos, estonianos e lituanos; os alunos da escolinha lituana (120 alunos) apresentam seus programas aqui também.

Que mais? A escola paroquial perto da igreja, alugada aos sábados para a escola lituana, assistida pelos alunos durante 10 anos do curso. A redação e tipografia do jornal semanal „Keleivis” (O Viajante), a redação e tipografia da Enciclopédia lituana (em 1953 começou a enciclopédia de 36 volumes em lituano, em 1969 a de 6 volumes em inglês), chefiada por Juozas Kapočius. Móveis e lustres de estilo folclórico enfeitam a casa dos „Tautininkai” (Uma associação). No ginásio perto daqui podemos ver um grupo de lituanos jogando basquete e nos passeios na praia encontramos muitos conhecidos, antigos moradores desta cidade onde em 1775 começou a luta pela Independência dos E.U.A. Os monumentos e lugares históricos são abundantes e interessantes: o navio „Constitution” da marinha do século XVIII, as fortificações do porto.

Nas universidades de Harvard, M.I.T., Boston College e outros lecionam e estudam muitos lituanos. Estes e outros se reúnem mensalmente no „Clube de cultura” com apresentações de música, filmes, palestras e literatura.

Há outras paróquias lituanas na cidade de Cambridge, em Brockton, Athol, Hudson e outras cidades no leste do estado de Massachussets, onde os primeiros brancos chegaram à „Pedra de Plymouth” em 1620.

CARTAS DOS LEITORES, PEDINDO AJUDA DAS MMES. HELENA E TERESA

6) *Eu não quero reclamar, mas parece que o Kęstutis do desenho „Irutė ir Kęstutis” aprende lituano muito devagar. Assim ele nunca poderia conhecer o idioma bastante para ler o resto do jornal.*
Manuel

Manuel, pense um pouco. Devagar se vai longe. Nem todos tem a mesma facilidade que você tem de aprender rapidamente o lituano. Assim precisamos ir devagar para que todos possam aprender a ler e até escrever lituano.

7) *Vila Zelinos Kermošius jau pasibaigė po penktą savaitę, o dabar aš nežinau ką daryti šėštadienio ir sekmadienio vakarais.* - Juozukas.

Juozukai, Jeigu tavo problema yra, kad neturi ką veikti šėštadienį ir sekmadienį, štai pasiūlymas. Šėštadienį vakarą pasinaudok proga ir eik anksti miegoti. Sekmadienį rytą ateik mokyti tautinių šokių Mookoje 9 val. Jausies nuvargęs, kad sekmadienį vakarą niekur nenorėsi eiti ir tik ilsėsis namie

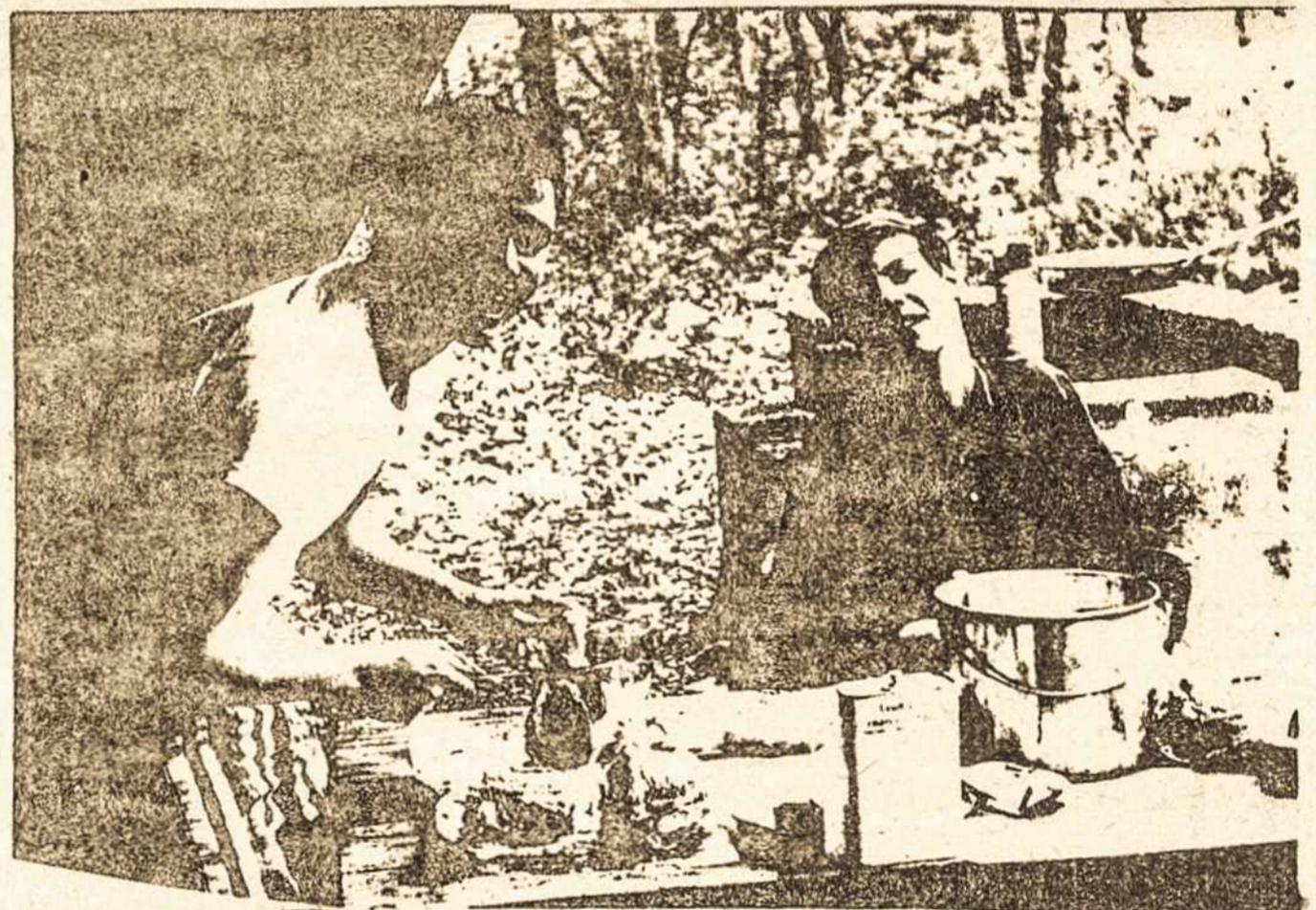
8) *Será que a redação da „Mūsų Lietuva” mažiesiems” vai vender uma capa dura para prender as páginas quais nós estamos guardando?* - A.B.C.

Ficamos muito contentes em saber que vocês estão colecionando o „M.L.M”. Quanto a capa fica como sugestão. Vamos estudá-la. Enquanto isso peça para o seu avô fazer uma.

9) *Quando volto da escola, sempre acho meus pais sentados diante da televisão, assistindo urna no vela, chorando e sorrindo de emoção. Quando eu conto o que acontece na minha vida, eles só gritam ou desprezam estas emoções. O que é para fazer?*
Caçula.

Pobre Caçula. Talvez seus problemas não sejam tão graves como você imagina que sejam. Será que não está sendo um pouco egoísta, querendo que seus pais se preocupem muito com você? Pense bem.

Bostono skautai iškyloje verda pietus. Veikia jaunesnieji skautai ir skautės (nuo 7 iki 11 metų), skautai ir skautės (11-17 metų) skautai vyčiai ir vyresniosios skautės (17 ir daugiau), akademikai skautai-skautės.

VINCAS PIETARIS
ALGIMANTAS

Bet nespėjo gerai tarnas ir sumanyti, ką daryti, kaip jau pro jį prasmuko vyrai, o su jais ir pavadintasis Bindoku. Ant pieves likosi tik tai du vyru. Vienas ilgaplaukis ir ilgabarzdis, apsirengęs ilgaskverniu be lie-

A 20/72

mens žiponu.

Kitas buvo petingas vyras su sužeista ranka. Toliau gulėjo keli nužudyti vyrai. Juos apžiūrėjęs, kunigas tarė: „Nereikia nė klausinėti, kas čia buvo. Gana žinoti, jog čia praėjo Bindokas. To gana!”

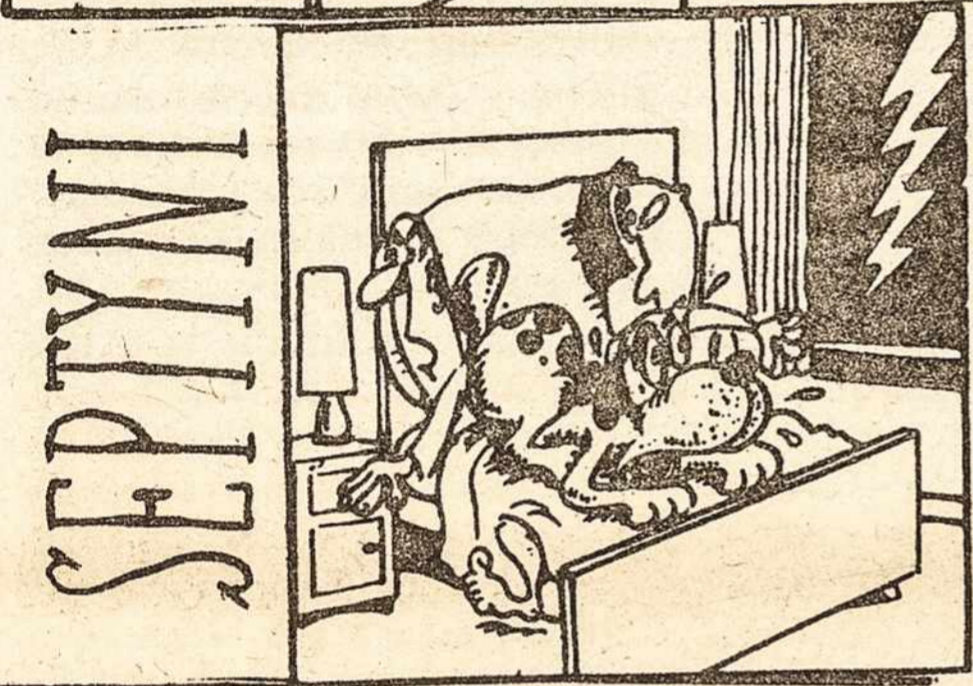
MŪSU LIETUVA

11 klasišiemis

57

SKIRTUMAI

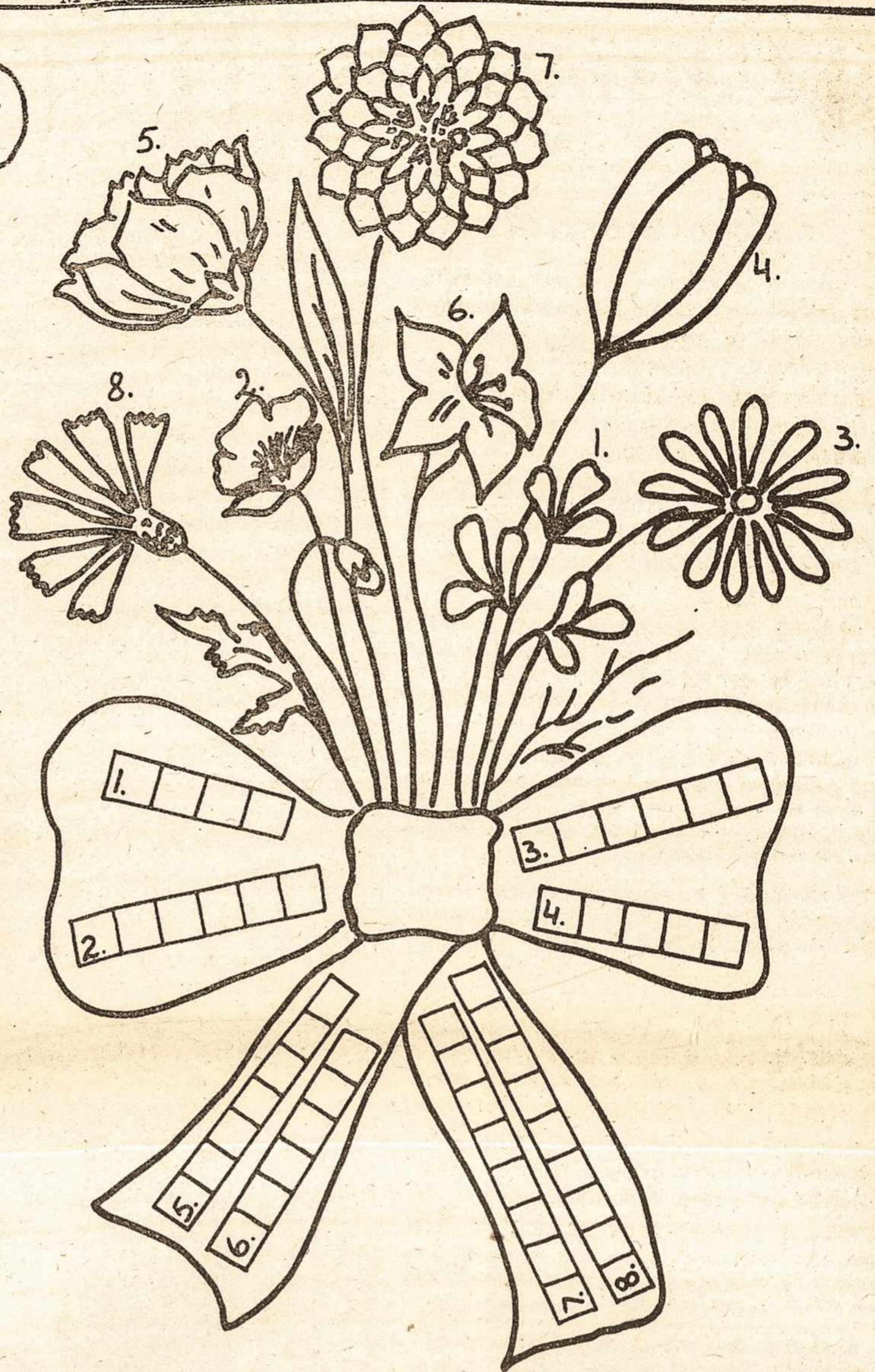
SEPTYNI

TAUTIŠKI VARDADIENIAI

- LAPKRITIS -

mėn. d.

- 13 - Gražidė, Narvydis
- 14 - Saulenė, Ramantas
- 15 - Vaidila, Žilinė
- 16 - Kubilė, Aiškuotis
- 17 - P. Aušros V. Sv. P. M.
- 18 - Lėdrūna, Lizdeika
- 19 - Dainotas, Audronė

Surinkime gėlių puokštę savo mamytei. Į langelius reikia įrašyti gėlių vardus. Nuspalvok gėles ir kaspinę.

ATSAKYMAI (ir gėlių spalvos): 1. rūta (žalia), 2. (raudonas, ruzavas, baltas), 6. žibutė (violetinė, rūs geltonas), 4. tulpė (vairtos spalvos), 5. bijūnas 8. Ruginagėlė (sviesiai mėlyna), agnona (raudona, ruzava), 3. ramunė (balta, vidu- balta), 7. ziniša (oranžinė, raudona, geltona ir kt.)

URUTĖ IR KESTUTOS

D. BASTYS

EILĖRAŠČIAI IŠ LIETUVOS

SUSITIKT TAVE NORĖČIAU

Susitikt tave norėčiau vėliau
Ties gimtaisiais Apaščios krantais
Pėdsakus surast pakrantės smėly,
Kur abu klajojome kadais.

Apie meilę jau kalbėt neverta
Neišrovė niekas jos raute
Būvo ji ir dingo vieną kartą
Kaip žvaigždėle rytmečio skliaute

Ir praėjo metai nulingavo
Tu gal būt jau kitą pamilai
Tik ilgai išliks paveikslas tavo
Mano sieloje giliai giliai.

Vakaras šešėlių tinklą tiesia
Bet širdies šešėliai neuždengs
Su tavim pabūt norėčiau dviese
Prie galingo ažuolo liemens.

Mes tylėsim, tegu lapai šlama
Ir žara vakarė suliepsnos
Su tavim man būtų lengva gera.
Tu iuk posmas, nebaigtos dainos.

A R M O N I K A

Pavakarys, žali klevai, rasija.
Berželiai merkias poilsiui nakties
Gonželiuose vaikinai atsistojęs
Užplėšia polką smagia iš peties.

Išsisuka į taktą poros vėju,
Sudunda oras, žemė sutrypta
O muzika kartojasi ir skrieja
Ar klykteli kaip paukštė sužeista.

Klausaus ir ašara man ima kristi
Tai ta pati armonika sena
Sua ja ir aš prašvilčiau jaunystė
Mylėjau ir kentėjau su daina.

Menu ir savo draugą muzikantą
Tamsias akis it ežerus gilius.
Seniai, seniai išėjo jis į plentą
Pavakary pro kiemo vartelius.

Išėjo priešą mušti, baigti karą,
Ir nebegrižo tėviškės keliu
O ant dvi eilės paliktos kambarėjų
Iš lėto sėdo dulkės sluoksneliu.

Šiandiena ji linksma, kitus šokina
Kvatojasi su žydinčia gamta
Tik prisiminus užmirštą vaikina
Ji klykteli lyk paukštė sužeista.

Veidas švyti saulėmis,
kai širdis kupina laimės.

TIESA IR GYVENIMAS

SIELOS RAMYBĖ

Visi regim ir visi padejuojam, kad „pasaulis šiais laikais it pamišęs“ Norėtume, kad jis būtų geresnis. Bet norint išgydyti ligonį, reikia atrasti ne tik jo ligą, o ir jo ligų giliausias šaknis. Norint pagerinti dabartinį pasaulį, reikia surasti jo blogybių giliausias šaknis

Amerikos profesorius, vyskupas Fulton Sheen (tark Syn) parašė labai įdomią knygą pavadinimą „Sielos ramybė“ arba „Peace of Soul“ Joje jis labai patraukliai ir aiškiai išdėsto kaip tik tas giliausias šių laikų žmonijos bėdų šaknis. Pasinaudodami ta jo knyga patieksime eilę rašinių mūsų skyriuje TIESA IR GYVENIMAS, tikėdamies, kad jie bus naudingi mūsų skaitytojams.

NUSIVYLIMAS

Nieko nepataisysi pasaulyje pirmiau nepataisęs sielos. Pasaulio karai yra tik modernišką žmogaus vidinės dvasios išsiveržimai į paviršių, panašiai, kaip vulkano lavos išsiliejimai iš žemės gelmių. Nieko neatsitinka pasaulyje, kas pirmiau neatsitiko sielos gelmėse.

Pijus XII karo metu išsitarė, jog pokarinis žmogus būsiąs pasikeitęs labiau už Europos žemėlapij. Pažiūrėkim, kaip atrodo tas pokarinis pasikeitęs žmogus.

Moderniškasis žmogus

Jis nebėra toks pat, koks buvo praėjusių laikų žmogus. Visų pirma, modernišką žmogus nebesistengia rasti Dievą gamtoje. Ankstyvesnių kartų žmogus stebėjo visatos

(t.y viso pasaulio) platybes, dangaus grožį, planetų tvarką ir iš to suprato, kad visa – tai sutvėrė ir nuolat tvarkoje palaiko galin-gas Dievas, kurs yra išmintingas, yra grožis ir gėris.

Moderniam žmogui šitaip prieti prie Dievo kelią užkerta eilė kliūčių. Gamtos tvarka jam daro mažesnį įspūdį, už jo paties dvasios netvarką, virtusią pagrindiniu jo rūpesčiu. Atominė bomba sunaikino modernaus žmogaus nusistebėjimą gamta, su kuria jis gali išdarinėti, ką norėdamas, gali sunaikinti kitus žmones ir net pasaulį. Pagaliau, gamtos mokslai neliečia žmogaus asmens šiame tik savimi tesirūpinančiame amžiuje.

Seniau žmogus gamtą tikrai stebėjo ir ja stebėjosi. Jis jos nekūrė ir, be to, tiesos ir tik šviesos ieškančio žmogaus asmenybė ne-sibrovė viską iš pašaknų ištyrinėti gamtoje. Dabar žmogus ne tik gamtą tyrinėja, bet gal dar labiau kamuojasi iširti žmogiškąją asmenybę (Kas vra žmogus pačiame savo branduolyje)

Šitoks žmogaus pasikeitimas nėra ženklas, tartum moderniai sielai neberūpėtų Dievas. Bet tas pasikeitimas yra ženklas, kad jis iškrypo iš normaliesnio protinio kelio, vedančio į Dievą. Kai šių laikų žmogus ima teirautis apie religiją, tai jo pirmas žnignis nebėra visatos santvarka, o yra jo paties viduj siautėjanti netvarka; nebe regimieji pasaulio daiktai, o paviršiuje neregimi jo paties nusivylimai ir būkštavimai. Laimingesniais laikais filosofai nagrinėjo žmogaus problemą, dabar gi nagrinėja patį žmogų, virtusį problema.

Trys gyvenimo plotmės

Seniau žmogus gyveno trijų plotmių pasaulyje-visatoje su savo artimu jis gyveno žemėje. Tai pirmoji plotmė Jis kėlė akis į dangų, tai antroji plotmė Jis žvelgė žemyn į pragarą, tai trečioji plotmė. Dabar, užmiršus Dievą, beliko tik viena plotmė – žemė. Dabar žmogus begalvoja apie savo veiklą šioje žemėje Nuo tos plotmės jis nebekyla į Dievą, nei nebusileidžia žemyn pas šetoną. Jis tik sukaliuojasi tai dešinėn, tai kairėn Seniau žmonės teologiškai skirstėsi į gyvenančius pašvenčiamoje malonėje ir į joje negyvenančius. Dabar gi skirstosi politiškai į dešiniuosius ir kairiuosius. Moderniška siela tikrai apribojo savo horizontą ir paneigė savo paskyrimą amžinybei ir tuo pačiu nustojo pasitikėjimo net pačia gamta, nes ta, be Dievo, virsta apgaulinga išdavike Užblokavus visus išėjimus į kitas plotmes, kur begali išeiti žmogaus siela? Užtvenkus upelį vagą, vandėnys tvenkias, grįžta atgal sulaukydami dumblą, atmatas, nešvarumus. Kas kas panašaus ištinka ir modernią sielą, netekusią krikščionio turėtų tikslų ir latakų Ji tartum užsitvenkia, grįžta į save pačią ir joje ima surinkti instinktyvios, tamsios nei neįjuntamos nuosėdos, kurios niekuomet nebūtų susitvenkę, jei būtų buvę normaliu laiku normalūs nutekėjimai latakais. Dabar siela pasijunta užsidariusi pati savyje, pati savęs kalinė.

Užsidarydama pati savyje, siela (žmogus) atsiskiria nuo kitų žmonių, izoliuojasi. Atsiskiria-izoliuojasi ir nuo Dievo. Pagaliau atsiskyres nuo žmonių ir nuo Dievo, žmogus atsiskiria ir pats nuo savęs, tampa sau svetimas. Ir kas tada atsitinka su juo?

V PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS

são paulo · 1973 vasario 22-25

jaunimo studijų savaitė-stovykla II.15-22

SANPAULI UŽPLŪS KONGRESISTAI

I PAL Kongresą laukiama svečių ne tik iš įvairių Brazilijos kraštų, o ir iš Argentinos, Urugvajaus, Venecuelos, Kolumbijos, net iš Šiaurės Amerikos ir Europos. Atvyks pavieniai ir organizuotos grupės. Argentinoj susidarys komitetas praneša, kad atvyks suaugusių ir jaunimo. Iš Kolumbijos rašo, kad „jų kolonija tikrai bus atstovaujama“. Iš Venecuelos prašo informacijų ir pragyvenimo sąlygų.

Iš Čikagos atvyks ansamblis GRANDIS su programa ir apsistos kelias dienas. Pranešta, kad dalyvaus kongrese solistė Prudencija Bičkienė, ir kad ji norinti išpildyti kelis numerius kartu su mūsų chorą.

P.Amerikos lietuviams kunigams buvo pasiūstas asmenišką pakvietimas.

Atsiliepė ir iš toliau. „Iki šiol dar nepraleidau nei vieno iš įvykių P.A.L. Kongresų“, rašo vysk. V.Brizgys. „Apgailestauju, kad šį kartą teks nedalyvauti, nes Eucharistinis Kongresas Australijoje vyks kaip tik tomis pat dienomis, kaip ir jūsų Kongresas“.

Prel. L.Tulaba iš Romos praneša, kad stengsis atvykti į Braziliją. O muzikas kun. L.Budreckas iš Bruklino taip pat „planuoja vykti Pietų Amerikon“.

Sanpaulo jaunimas ruošiasi prieškongresinei studijų savaitė-stovyklai. Susirašinėja su jau Amerikoje bei Kanadoje susipažintu lietuvių jaunimu.

Numatyta net specialių instruktorių priėmimas.

SVEČIAMS REIKĖS NAKVYNĖS.

Priėmimo – apgyvendinimo komisija organizuoja svečių priėmimą ir jų apgyvendinimą. Pradedama registruoti turimas laisvas vietas kongreso metu (1973 m.vasario 22-25 dienomis).

Manoma, kad kiekvienam sanpauliečiui galinčiam tomis dienomis apgyvendinti vieną ar daugiau kongresistų, bus didelis malonumas ir garbė juos priimti pas save. Ir tuo įrodysim tradicinį lietuvišką svetingumą nors tiek, kiek jo natyrė kad ir šiomet mūsų jaunimas Š.Amerikoje ir Kanadoje.

Kongresistų apgyvendinimo komisijos koordinatorius yra p. Jonas Bagdžius (tel. 27.31.865).

PARAPIJOS TARYBOS SOLIDARUMAS

PALK Finansų Komisija rimtai dirba, siekdama sutelkti galimai daugiau lėšų numatytiems kongreso tikslams. Mat, turint daugiau išgalių, galima ir augščiau pakilti bei tinkamiau prisistatyti. O turim prisistatyti ne tik iš užsienių atvyksiantiems tautiečiams, o ir kitataučiams. Juk reikia tokio pobūdžio kongresu pasinaudoti ir tautinei Lietuvos bylai iškelti. Mūsų broliai-sesės Lietuvoje kenčia kalėjimuose ar net gyvybę guldė už Tėvynės laisvę, o mes, laisvėj būdami, nedirsim nei burnos praverti – ir šauktis teisingumo? Mūsų pareiga atkreipti pasaulio dėmesį į mūsų Tėvynei daromą nežmonišką skriaudą, PAL Kongresas - geriausia proga.

Tikslui atsiekti reikia kontaktuoti su laikraščių redakcijom, žurnalistais, radio bei TV stotim; reikia interusuoti galimai daugiau pasaulio opinijai vadovaujančių asmenų (brazilų ir kitų kraštų atstovų). Tam reikia propagandinės medžiagos, reikia literatūros, iliustracijų; reikia salės, programos. Visa tai susiduria su išlaidom. Juo didesnės sutelktos lėšos, tuo didesnės galimybės.

Todėl Finansų Komisija visom priemonėm siekia pajamų. Ir kviečia į talką visus tautiečius.

Reikia pasidžiaugti, kad daug lietuvių šį reikalą supranta, jaučia kaip savo reikalą, ir jį remia.

Šį kartą Finansų Komisija džiaugiasi, galėdama padėkoti V.ZELINOS PARAPIJOS TARYBAI už tikrai gražaus lietuviško solidarumo gestą.

Parapijos Taryba, norėdama konkrečiai prisidėti prie Finansų Komisijos pastangų, nutarė dviem dienom pratęsti kermošių ir tų dviejų dienų darbą ir pajamas skirti kaip tik PALK-ui paremti. Malonu nugirsti, kad šį pasiūlymą Taryboje rėmė ir paskui darbu prie jo prisidėjo ne tik tautiečiai, o ir parapiečiai nelietuviai.

Tad J.Bagdžiui tarpininkaujant ir koordinuojant, buvo pravesotos dvi kermošiaus dienos. Jūs, nors laikas pilnai neprisidėjo, davė 850 kruzeirų pelno, kuris ir buvo įteiktas Finansų Komisijai.

PALK Finansų Komisija nuoširdžiai dėkoja Parapijos Tarybai už šią finansinę paramą ir už jų bei prie darbo prisidėjusių parapiečių + lietuvių ir nelietuvių – nemažą pasišventimą.

KONGRESAS JAUČIAMAS

Šioks toks ruošimas PAL Kongresui jaučiamas ir mūsų jaunimo tarpe. Ypač stengiamasi lietuviškai prabilti.

Štai „aną popietį“ keli vaikai iššūkėja po klebonijos langais, norėdami jėti į Ramovę:

– Kunigel, čia dvi berniukas. Duok raktas.

Kiti (o gal ir tie patys) ruošiasi kun. Hermano sutiktuvėm. Ir traukia iš visos gerklės (tik daugiau išleistuvių, negu priimtuvių dainą):

– Sudie, sudie. Laimingai sudie.

O ir kiti „kongreso darbuotojai“, nesnaudžia. Antai ponija G., kiek atrūkusi nuo darbo, važinėja po „bairrus“, piršdama kongreso talkininko-rėmėjo bilietus. Įeina į namus ir visu lietuvišku nuoširdumu sveikina:

– Labanaktis. Labanaktis.

Ir stebisi, kad pasveikintieji, užuot sėdęsi ir užvedę kalbą, atsako „Labanaktis“ ir eina miegot.

Gi vienoj vietoj, geisdama tikrai užvesti kalbą, norėdama pasidžiaugti namų švara ir tvarka, tuoj ir sako:

– oh, kaip čia viskas nutvarkyta.

Ah, kaip sunki ta lietuvių kalba.

DAR REIKIA TALKININKŲ!

PALK Finansų komisija prašo visus geros vėlios tautiečius prisidėti išPLATINTI PAL KONGRESO TALKININKŲ BILJETUS. Reikia 30 talkininkų, kurie parduotų tik po vieną PALK TALKININKŲ KNYGELĘ. Savanoriai, pasirodykite!

PALKO TALKININKŲ LOTERIJA

IŠEIS PER PIRMAJĄ 1973 METŲ VALSTYBINĘ LOTERIJĄ.

PRAMATYTI TOKIE FANTAI:

I - ma premija: NEŠIOJAMAS TELEVIZORIUS-TV PORTATIL

II - " BATEDEIRA

III " STALO SERVICAS - FAQUEIRA

IV " ARBAMOS SERVICAS - JOGO DE CHÁ

V " JOGO DE CANETAS

REIKIA TIK PARDUOTI VISUS „TALKOS BILJETUS“. TODĖL VISI EINAM TALKON!

TENELIEKA NĖ VIENO LIETUVIO BE PALK-o „TALKOS BILJETO“

MŪSU PADANGĖJE

Didelis palikimas

Kanadoje mirė lietuvis. Savo giminaičiui Simonui Sodonui paliko stambų turtą. Kanados valdžia kreipėsi į Brazilijos konsulatą, prašydama jį surasti. S.Sodonis atvyko Brazilijon apie 1927 metus ir apsigyveno S.Paule. Žinantieji kur jis dabar gyvena, malonėkit pranešti ML redakcijai. Ačiū.

L.K.Bendruomenės valdyba ir patarėjai posėdžiavo Zelinoje š.m. 10. d. Visuotiniame narių susirinkime priimtas statutas jau registruotas valdžioje.

Baltų komitetas

Lietuvių, latvių ir estų komitetas mėnesiniame posėdyje lapkričio 6 svarstė galimybes praveisti loteriją, kuri padėtų finansuoti baltų parodas ir biuletenį. Tuo tarpu to sumanymo atsisakė, nenorėdami pakenkti PALK loterijai.

Šių metų pabaigoje, ar kitų pradžioje turėtų įvykti baltų išvyka, kurios šiais metais dar nebuvo.

Šoks Diademoje

„Nemuno“ tautinių šokių grupė pakviesta gruodžio 10 šokti Diademos mieste. Brazilai tenai kažkaip sužinojo, kad Nemunas šoko Čikagoje ir pasikvietė pas save.

Šv.

KAZIMIERAS

Grižo iš Amerikos mūsų klebonas T.Jonas Bružikas, S.J. Savo kelionės patyrimus papasakos lapkričio 26 d. po 17 valandos mišių, per sutiktuvų arbatėlę.

T. Antanas Saulaitis šiomis dienomis lanko šiuos parapijos bairus: Utiną ir Camilopolį. Baigė lankyti Sto. André ir Sta.Terezinha.

T. Petras Daugintis jau aplankė Penha apylinkę ir dabar lanko Granada Guilherminą, Sta.Matildę ir Cidade-Patriarca.

„Aušros“ choras pradėjo mokytis naujas kalėdines giesmes. Visi choristai prašomi lankytis repeticijose ir atsivesti naujų dainininkų.

ŠV. MIŠIOS UŽ KOMUNIZMO AUKAS

Organizuotos Sociedade Brasil. de Defesa da Tradição, família e Propriedade, praėjusį sekmadienį buvo atlaikytos Rytų apeigom São Paulo katedroje, išpūdingai giedant ukrainiečių chorui. Jose dalyvavo daug žmonių ir įvairių tautų, komunistų pavergtų, kolonijų atstovų.

Per Fatimos Marijos pagerbimą Josios

55 metų apsireiškimo sukakties proga. Šv. Juozapo Bendr.choras lietuviškai pagiedojo vieną giesmę, o „Žilvyčio“ mergaitės laikė lietuvišką trispalvę.

Lapkričio 12, L. Sąjungos pietų proga Rua Lituânia buvo atidaryta aikštė, kuria galima pasinaudoti automobiliams statyti arba sportui. Iškilme dalyvavo ir kun. H. Šulcas, kuriam Sąjungos vardu J.Žvingila pasiūlė aikštę jaunimo reikalams naudoti.

Buvo pagerbta ir a.a. Lietuvos konsulo žmona p.Počišaitienė, o visiems dalyviams pristatyta Sąjungos kandidatė „PALK lietuvaitės“ vardui Silvania Aradzenkaitė.

Kur nakvynėle gausiu?

Į Pietų Amerikos lietuvių kongresą atvyks daug svečių iš kitų kraštų. Ne visi turi giminių ar pažįstamų, kur apsistoti. Rta šoma jau dabar ruoštis ir pasisiūlyti priimti pernaktinti pas save, nors ir nepažįstamus svečius. Kaip tik bus gera proga įsigyti naujų pažįstamų ir draugų. Praneškite J. Bagdžiui, Tel.273-1865.

Pamaldos Rio

Lapkričio 26 lietuviams pamaldas Rio mieste laikys kun. H. Šulcas. Su juo vyks ir jaunimo būrelis. Tenai tarsis su tėvais ir jaunimu dėl šios vasaros stovyklos prie S.Paulo ir bendrai apie jaunimo veiklą Guanabaroje.

Tėvai apie stovyklą

Žilvyčio ir tėvų komitetai Zelinoje tarėsi lapkričio 9 šios vasaros jaunimo stovyklos reikalais, ypatingai apie vietą ir kiek laiko turėtų tęstis. Aptartos devynios stovyklavietės. Galop iš jų beliko dvi. Netrukus bus paskelbta ir vieta ir data. Kelios motinos jau sutiko šeiminkauti stovykloje. Pasiūlymą pravedė kun. H. Šulcas.

VILMA ŠIMONYTĖ 1973 metų pradžioje dalyvaus Projeto Rondon tarnyboje. Darbuosis kurį laiką Pará valstybės pietuos.

ŽVINGILAITEI VILMAI paskirta valdžios stipendija pasitobulinti savo srityje. Tuo tikslu ji lankysis Argentinoje, Urugvajuje ir Paragvajuje.

NEBUS REPETICIJU

„Nemuno“ taut.šokių nariams 2 savaites nebus repeticijų, kadangi dabar eina egzaminai mokyklose. Artimiausia repeticija bus gruodžio 3 dieną.

PIKNIKAS STA. ISABEL

Sekmadienį lapkričio 19, Ramovės jaunimas su tėveliais renkasi pp.Valavičių „Sitio“. Apie šį laiką 8 Ramovės nariai turi savo gimtadienius, kuriuos ta proga ir „atsvėsime“. Kviečiami ir visi kiti tautiečiai, kad būtų didesnis bendras džiaugsmas.

Programoje pramatoma maudymasis ežere „churrasco“ (5 cr. asmeniui), bendri žaidimai ir bendra gimtadienių pyragų programa su dainomis ir jaunimo pasirodymais. Bus ir šv. Mišios.

Turintieji automobilius prašomi nuvežti neturinčius. Kas apsiima, malonėkit pranešti Zelinai Klebonijai.

Kun. H. Šulcas

MINĖKIME LIETUVOS KARIUOMENĖS 54 METU, ATKŪRIMO SUKAKTĮ

Minėjimas įvyks šių metų lapkričio m. 26 d., 16 valandą, Zelinoje, Jaunimo namuose.

Programoje trumpas žodis apie kariuomenės reikšmę tautos laisvės kovoje ir jos svarbą kovoje už pavergtą tėvynę.

Bus ir meninė dalis bei visos publikos dainavimas, palydimas akordenonų.

Minejime norim pagerbti kovoje už tautos laisvę kritusius, pareikšti padėką kariuomenei už jos didžius žygius, apginant paskelbtos nepriklausomybės atstatymą kovose su stipriais priešais.

Norėtume ypatingai pagerbti gyvus tebesančius Brazilijoje savanorius-kūrėjus, kurie sudarė besikuriančios kariuomenės branduolį.

Todėl prašome visus savanorius atsilankyti į minėjimą.

S. Paulo, 1972.XI. 10. Zenonas Bačelis
B.L.B. Tarybos pirmininkas

MŪSU, PADANGĖJ

LIETUVIŲ RŪMOS KATALIKŲ
ŠV. JUOZAPO BENDRUOMENĖS

P R A N E Š I M A S

1. Liet. R.K.šv. Juozapo BENDRUOMENĖS Valdyba, savo susirinkime, įvykusiame 20.40 val. lapkričio 9 d., 1972 metais, tarp kitų reikalų svarstė pono Alekso Vinkšnaičio, ponios Magdalenos Vinkšnaitienės ir vienuolio kunigo Stasio Šileikos pareiškimus (paskelbtus „Mūsų Lietuvos“ nr 42 (1264) iš 1972.X.19).

N u t a r t a: jų „atsisakymus“ (sic) priimti, dėl jų netinkamo ir nedailaus pasielgimo juos paskerbiant viešumai, ir patenkinti atsisakėlių norą pasitraukti. Tų pareiškimų motyvai yra be prasmės, ir kaip tokie, griežtai paneigiami.

2. Ponui Aleksui Vinkšnaičiui
Rua Barão de Piraf, nr 367
São Paulo.

Gerbiamas Tamsta,
Vykdant tai, ką nustato L.R.K. šv. Juozapo BENDRUOMENĖS įstatų straipsnio 30. raidė „C“ (kurie yra registruoti 1-me Tituly ir Dokumentų Tabelionate Nr 2153, knyga A4,24. X.1972, suma Cr.š 590.00 surinkta is nariu imoku, apie kurią skelbėte „Mūsų Lietuvos“ nr 42 (1264) is 19 X. 1972, turi būti įdėta bankan BENDRUOMENĖS vardu

Tuo reikalu jums pranešame, kad Vila Zelinis „União dos Bancos Brasileiros“ agentūroje BENDRUOMENĖN turi savo sąskaitą nr.306841-2.

Šešios narių imokų kvitų knygelės turi būti įteiktos p. Juozui Masiuliui, Rua dos Ciclames nr 641, São Paulo, kuris po Jūsų atsisakymo, yra BENDRUOMENĖS izdininkas.

X Su pagarba,
Mons. A.V. Arminas, Pirmininkas

Redakcijos prirašas:

Abiem suinteresuotom pusėm pasisakius laikraštyje, ML redakcija laiko tą reikalą spaudoje baigtą ir daugiau tuo pačiu reikalu pareiškimų nebedės.

SU ŠV. JUOZAPO VYRAIS
I PIKNIKA, SEKMADIENI –
LAPKRIČIO 26 DIENA!!!..
PRAIA – GRANDE – PRAIA

LIONGINAS MORKŪNAS. Iš 1 psl.

L. Morkūnas susijaudinęs policijoje pareiškė: „Mano kraštas yra okupuotas rusų. Jie įvedė tokį režimą, kurio aš negalėjau pakelti. Dėl to nusprendžiau negrįžti. Jei tai galima, noriu, kad man būtų leista vykti į Jungtines Amerikos Valstybes. Ten, laisvame ir demokratišname krašte, bandysiu sukurti sau naują gyvenimą. Tikiuosi, kad vieną dieną galės pas mane atvykti žmona ir dukterė“.

Mintis pasirinkti laisvę Morkūno galvoj brendo jau keletus metus. „Nelengva — pareiškė Morkūnas — daryti tokį sprendimą: palikti savo tėvynę ir šeimą. Bet aš jau negalėjau gyventi po dusinamu jungu, kurį Lietuvai uždėjo sovietinis valdymas.“

Kalbėdamas apie savo šeimą, Morkūnas apsiašarojo. „Esu labai susirūpinęs jų likimu. Bet nenoriu būti laikomas krašto išdaviku. Stalino laikai jau yra praėję. Tikiuosi susitikti su šeima kitame krašte.“ Ir, išsiėmęs iš kišenės, rodė savo 10 metų dukrelės nuotrauką.

Iš karto manė pabėgti su šeima, bet paaiškėjo, kad tai labai rizikinga. Rado, kad vienintelė konkreti proga — įsijungti į grupę turistų, kurie gauna specialų leidimą išvykti iš Sovietų Sąjungos. Bet Morkūnui ir čia nebuvo lengva. Iš karto sovietinė valdžia darė Morkūnui įvairių kliūčių, bet pagaliau, įsitikinusi, kad jis yra „pilnai patikimas“, davė vizą.

Laikraščių korespondentai, kuriems teko matyti Lionginą Morkūną, aprašo, kad jis stambus, vidutinio ūgio vyras, šviešiais plaukais. Į policiją atvyko su skėčiu ir odine valiza. Apsivilkęs pilka eilute, o ant viršaus — odiniu juodu pusšvarkiu. Apie save Morkūnas papasakojo, kad yra gimęs Lietuvoje, tarnavęs kariuomenėje jūrų karininko laipsniu, paskui studijavęs elektroniką, gavęs baigimo diplomą (doktoratą). Dėl savo gabumų ir techniškų žinių po kelerių metų buvęs paskirtas direktorium vieno Vilniaus fabriko, kuris, tarp kita ko, gamina elektronines dalis ir erdvėlaiviam. Taigi būtų vienas iš moderniosios technikos „smegenų“ — taip jį charakterizuoja italų spauda.

Spalio saugos išvežtas į miesto pavėgėlių stovyklą, kur bus išspręstas jo tolimesnis likimas — sudarytos sąlygos išvykti į jo norimą kraštą.

KUN. H. ŠULCAS. Iš 4 psl.

– Jūs gyvenote ir darbotvėte Europoje, Š. ir P. Amerikoje. Ar pastebėjote kokius nors skirtumus tarp tų kraštų jaunimo ir mūsų?

– Pagrindinis skirtumas bene bus tas, visur jaunimas yra persiėmęs gyvenimo krašto galvosena-mentalitetu. Galim kalbėti apie „amerikonus“, „kandiečius“ „vokiečius“, „brazilus“, „urugvajiečius“ ir k. Lietuvos. Tačiau visi turi ir viena bendrą bruožą — yra ir jaučiasi lietuviai. Daugiau ar mažiau visur yra prisiėmę lietuviškos kultūros ir papročių. Giliausiai lietuviškas jaunimas yra Š. Amerikoje ir Kanadoje. Čia dauguma kalba sklandžiai lietuviškai, dalyvauja lietuviškose organizacijose, lanko teatrus operą ir tt.

Europoje tėra mažas skaičius jaunimo. Bet jis arčiau Lietuvos, o tai turi nemažos jiems įtakos. Europos liet. jaunimas puikiai laikosi, dažnai turi įdomių iniciatyvų lietuviybei palaikyti ir ugdyti. Tai rodo gausios tenai jaunimo organizacijos ir mažesni susibūrimai.

– Kokį gavote įspūdį apie susidomėjimą V. P. Amerikos lietuvių kongresu Venezueloje Kolumbijoje, Š. Amerikoje?

– Š. Amerikos jaunimas labai pamilo P. Amerikos liet. jaunimą. Jie labai domisi — kas čia vyksta ir vienas kitas atvyks į V. PAL kongresą. Ypatingai gi laukia III Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso pas mus. Iš Venezuelos ir Kolumbijos žada atvykti po grupelę ir į PAL kongresą.

– Kokios buvo ar bus svarbiausios II P. L. J. Kongreso pasekmės.

– Bent dalis jaunimo, susidūrusio su tokiomis didingomis lietuviškos kultūros apraiškomis, rodos, gimte atgimė lietuviybei ir rimtai ryžosi būt jai ištikimi.

– Kaip, apilamai, pasirodė Brazilijos liet. jaunimas Kongres Čokagoje? Stovykloje ir kitur? Ar teko nugirsti Š. Amerikos lietuvių atsiliėpimų apie mūsų jaunimą?

– Palyginant Brazilijos jaunimą su kitu kraštų delegacijomis, jis pasirodė silpnai: diskusijose ir meninėje dalyje, buvo per mažai pasiruošęs. Stovykloje gyvai įsijungė į programą ir savo gera nuotaika laimėjo daugumo simpatijas ir čia užsimezgė gražios draugystės.

Važinėjantis po įvairius miestus, apsistojant šeimose, mūsų jaunimas pamiltas. Gėrė josi amerikiečiai jo nuoširdžiu temperamentu, bent dalies lietuviškumu, ir, palyginus su kitais — kuklumu.

UŽSAKYKIT „MŪSŲ LIETUVA“,
SAVO GIMINEI AR DRAUGUI!!
AR JAU UŽSIMOKĖJOT UŽ SAVE?